

**ПРИМЕДБЕ И СУГЕСТИЈЕ НА НАЦРТ ПРАВИЛНИКА О
КРИТЕРИЈУМИМА, ПОКАЗАТЕЉИМА, НАЧИНУ И ПОСТУПКУ
ВРЕДНОВАЊА РАДА СУДИЈА И ПРЕДСЕДНИКА СУДОВА**

Члан 2 – сврха вредновања и предмет вредновања – у супротности са каснијим члановима јер се доводи у питање слободно судијско уверење у погледу оцене и тумачења прописа....

ПЕРИОД ВРЕДНОВАЊА РАДА СУДИЈА

Када је реч о периоду вредновања нејасно је да ли се ванредно вредновања рада судије спроводи за потребе доношења одлуке о избору судије на вишу судијску функцију, о чему треба водити рачуна. Из садашње формулације овог члана произилази да се рад судије вреднује пет година након ступања на судијску функцију, те се поставља питање да ли се његов рад вреднује уколико он у том периоду конкурише на друго судијско место. Уколико се заузме став да се вредновање врши за потребе доношења одлуке о напредовању судије онда се мора имати у виду да вредновање може бити потребно за исте судије у веома кратком временском периоду, са друге стране уколико се вредновање и у овој ситуацији буде вршило по истеку пет година онда се може јавити таква ситуација да судија који после четири године од свог последњег напредовања конкурише на неко више судијско

место да ће се у поступку његовог избора узимати оцена његовог рада из ниже степеног суда а не оног суда у коме ради већ четири године.

СТРУЧНО ЗНАЊЕ И СПОСОБНОСТИ ЊЕГОВЕ ПРИМЕНЕ У РАДУ СУДИЈЕ

Познавање и примена одговарајућег материјалног, процесног и судско-организационог права – увидом у судске одлуке – „контрола“ се већ врши на основу Закона кроз доношење одлука у поступку по жалби, врше је виши судови, тако да је овај критеријум у супротности са Законом о судовима, јер се Комисија овлашћује да контролише одлуке које су по Закону предмет контроле од стране судова више инстанце. Такође, шта са одлукама које нису ожалбене и којима су странке задовољне, како се ту оцењује примена прописа?

Успешно овладавање новом материјом – шта ако неко од судија у свом радном веку никада нема нову материју? Да ли му то умањује оцену и ставља судије у неравноправан положај?

Континуирано стручно усавршавање – да би се применио овај критеријум, мора прво бити омогућено судијама да стално похађају обуке, да сви буду обавештени о обукама и да се такве обуке организују. С друге стране, гомилање сертификата за материју у којој судија никада неће поступати, а ради боље оцене, губи сврху овог критеријума.

Предлог прекршајних судија да се вреднује број укинутих у односу на број донетих одлука је несврсисходан, јер укинуте одлуке не представљају нестручан и непрофесионалан рад, него другачије мишљење и одлуку другостепеног суда –

ПРЕДЛОГ – да укинуте одлуке не улазе у квалитет рада и оцењивање, јер не представљају нестручан и непрофесионалан рад, него другачије мишљење и одлуку другостепеног суда! У случајевима тзв. Масовних тужби, став другостепеног и виших судов може довести да проценат укидања буде 100%,

а то никако не значи да је судија радио нестручно и непрофесионално те је овај критеријум у супротности са Слободним судијским уверењем!!!

Као извор за критеријум стручно знање и способности наводи се присуство расправама и претресима, што отвара многа питања како би се ово у пракси заиста реализовало, а пре свега како би се вршио избор рочишта и претреса којим би чланови комисије присуствовали, да ли би они присуствовали само једном или већем броју рочишта или претреса. Спорно је који је временски период потребан да се цео поступак вредновања спроведе уколико би у истом моменту био покренут поступак вредновања већег броја судија, да ли би сви чланови комисије или одређени број присуствовало суђењу. Свакако отвара се и питање трошкова пута чланова комисије у нижем степену судова ради присуствовања рочишту.

Треба узети у обзир и број објављених пре свега научних па и стручних чланака, у релевантним периодичним публикацијама. Поред тога, потребно је вредновати и стицање одговарајућих академских звања у поступку вредновања рада. Нејасно је не само код овог критеријума већ и код осталих да ли поједини под критеријуми који су наведени ће носити одређену нумеричку вредност да ли ће неки од њих бити од већег или од мањег значаја, какав је њихов међусобни однос.

СПОСОБНОСТ АНАЛИТИЧНОГ МИШЉЕЊА И РЕШАВАЊА ПРАВНОГ ПИТАЊА

Разликовање битног од небитног – опет је у питању слободно судијско уверење, ако је нешто небитно, кроз жалбени поступак ће одлучити вишестепени судови – опет се Комисија овлашћује да контролише одлуке које су по Закону предмет контроле од стране судова више инстанце

Примена правила логичног закључивања – логика као широк појам и није иста за све, не постоји „општа логика“ неком је нешто логично, неком није – такође је у питању слободно судијско уверење, које се нарушава

Способност доношења тешких и непопуларних одлука – поставља се питање шта се подразумева под „тешким и непопуларним одлукама“? Да ли судија, који не сме по Закону то да чини и мора бити непристрасан, одлуке треба да дели на тешке и лаке? Популарне и непопуларне?

Одупирање утицајима са стране? – шта подразумева овај критеријум, већ је Законом дефинисана обавеза непристрасности судије, те се било какви утицаји пријављују у већ предвиђеним поступцима

Оно што највише чини овај критеријум проблематичним јесте то што би њена примена у пракси значила поновно преиспитивање судске одлуке, комисија би требала да самостално донесе одлуке иако је она већ донета, па након тога да утврђује каква би била очекивања јавности у односу на ову одлуку, да ли би она била популарна или непопуларна, па након тога да поново преиспитује одлуку судије и утврђује како је он поступао. У погледу критеријума способност доношења тешких и непопуларних одлука спорно је шта ће бити у ситуацији када је јавно мњење подељено, по питању одређене одлуке, и како ће се тада ценити судска одлука. Поред тога, шта ће бити у ситуацији уколико је популарна одлука једина могућа законита исправна одлука коју суд треба да донесе. Све ово сматрамо да је супротно основним начелима независности судијског позива.

СПОСОБНОСТ ЗА ДОНОШЕЊЕ ОДУКА У ПРИМЕРЕНОМ РОКУ

Постојећим Правилником су већ утврђени рокови за израду одлуке од 30 и 60 дана, који утичу на оцењивање, нејасно шта су „примерени рокови“.

Поступак по притужбама је већ регулисан прописима и Нацртом није дефинисано како ће основане притужбе утицати на оцену, да ли по њиховом броју или само постојање бар једне основане притужбе умањује оцену.

Поштовање рокова за предузимање процесних радњи – већ је регулисано одговарајућим Законима, те је сувишан критеријум, јер се непоштовање рокова може ценити тек уколико постоји притужба на рад судије, а то је већ регулисано у поступку по притужби

Постпање судије по редоследу пријема предмета – судски предмети нису предмети управних органа, већ по задужењу од стране судије теку истовремено, неки се заврши пре, неки касније, то не зависи од тога када га је судија задужио, већ од више фактора – структура предмета, основ, доступност странака, сведока и слично, те је нејасно на који начин ће бити вреднован овај критеријум

Када је реч о примереним роковима спорно је да се као извор користе одлуке по притужбама с обзиром да у поступку по притужби судија има могућност да се на притужбу изјасни, али након доношења одлуке председника суда судија нема могућност улагања било којег правног средства, те би одлука председника суда по притужби директно утицала на резултата вредновања судије. Предложени коректив “услови рада у суду” није довољан, с обзиром да не може отклонити све недостатке овог критеријума. Наиме, велики број предмета, недовољан број судија, не представљају услове рада те чињенице да судије не могу да поступају у законом прописаном року као нпр. у ситуацији да се припремно рочиште мора одржати у року од 30 дана од дана пријема одговора на тужбу, не зависе од поступања судије и његовог ажурног рада те би судије добијале ниже оцене иако објективних услова за ажурније поступање нема.

ВЕШТИНА ВОЂЕЊА РАСПРАВЕ И САСЛУШАВАЊА

Начин вођења расправе зависи од сваког судије као појединца, његовог особног стила и самог темперамента судије. Уколико није у складу са процесним Законом који се примењује у конкретном случају, то ће кроз притужбе, примедбе, захтеве за изузеће судије, све од стране учесника у поступку, бити оцењено у већ регулисаним поступцима. Увид у записник са једног рочишта не говори ништа о генералном раду судије.

Даљи критеријуми –способност решавања сложених предмета, усмеравање расправе, „отворен за ставове странака“, уопштени су и као такви утичу на непристрасност и независност судије.

И у овом критеријуму се као извор наводи присуствовање суђењима, што из напред наведених разлога је доста проблематично из угла практичне примене. Треба указати да увид у записнике са рочишта не може представљати адекватан извор, с обзиром да записници верно не осликавају све оно шта се дешавало током самог суђења, начин на који је судија реаговао и поступао, те евентуално извор за овај критеријум може представљати тонски снимак суђења а који веома ретко се сачињава.

СПОСОБНОСТ УСМЕНОГ И ПИСМЕНОГ ИЗРАЖАВАЊА И АРГУМЕНТОВАЊА

Јасан и разумљив језик у изражавању, јасно и сажето приказује сложена правна питања, заузима јасне ставове у односу на питања од значаја за предмет поступка и судска одлука – разумљива странкама у поступку-регулисано је постојећим Законима шта пресуда мора да садржи. Начин и стил израде одлуке, у законским оквирима, став је сваког судије појединца и ови, такође уопштени критеријуми, доводе у питање и слободно судијско уверење, а нарочито непристрасност и независност судије.

Даље, нејасно је ко ће оцењивати способност судије за „Лаконско изражавање“, да ли ће у Комисији бити и стручњак из области књижевности и правописа, лектор...?

СПОСОБНОСТ ОРГАНИЗОВАЊА СУДСКОГ ПОСЛА

Критеријум за месечну норму – предлог је да се као норма одреди поценат од броја предмета којима је судија задужен, јер утврђивање одређеног тачног броја – нпр. парница 20 завршених одлука месечно је нереално и немогуће ако судија има у раду мање од 100 предмета, а мало ако има 1000.

Ефикасно коришћење људских ресурса и рад под оштерећењем (или рад под притиском!?) је критеријум који се захтева за руководиоце, судије су самосталне и независне у раду, те је нејасно на који начин ће се овај критеријум оцењивати.

- Нејасно је шта подразумева – извештај председника суда, анкета и друге упоредне судије – на који начин ће се вршити „упоређивање судија“ и шта то подразумева? Поступање судије је независно и никако се не може упоређивати са другим судијама, већ се оцењује сваки судија посебно. Било какво упоређивање судија доводи до непотребне конкуренције међу колегама.